

Dnr

2020/184

Gäller fr. o. m.

2020-11-01

Antagen

KF § 125/2020

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER FÖR ANVÄNDANDE AV SÖLVESBORGS KOMMUNS ALLMÄNNA VATTEN- OCH AVLOPPSANLÄGGNING (ABVA) SAMT INFORMATION TILL FASTIGHETSÄGARE

INLEDNING

1. För fastighetsägares användning av den allmänna VA-anläggningen i Sölvesborgs kommun gäller vad som föreskrivs i lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) eller annan författning samt vad som nedan föreskrivs.

Vad som enligt dessa bestämmelser gäller för fastighetsägaren gäller även för den som innehar fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, fideikommissrätt eller på grund av testamentariskt förordnande.

Har huvudmannen träffat avtal med annan än fastighetsägare om användning av anläggningen, gäller för denne jämlikt 5 § i lagen om allmänna vattentjänster vad som i lagen och dessa allmänna bestämmelser föreskrivs om fastighetsägare.

Med fastighet kan enligt 4 § i lagen om allmänna vattentjänster i vissa fall även avses byggnad eller annan anläggning, som ej tillhör ägaren till marken.

Fastighetsägare är skyldig att följa ändring i och tillägg till dessa allmänna bestämmelser.

2. Huvudman för den allmänna VA-anläggningen är Sölvesborgs Energi och Vatten AB.

INKOPPLING TILL DEN ALLMÄNNA ANLÄGGNINGEN

3. Fastighetsägare som vill ansluta fastigheten till den allmänna anläggningen ska göra skriftlig anmälan till huvudmannen.

ANVÄNDNING AV DEN ALLMÄNNA DRICKSVATTENANLÄGGNINGEN

4. Huvudmannen levererar vatten till fastighet, vars ägare har rätt att använda den allmänna dricksvattenanläggningen och som iakttar gällande bestämmelser för användandet.

Huvudmannens leveransskyldighet avser endast vatten av dricksvattenkvalitet för normal hushållsanvändning. Huvudmannen garanterar inte att visst vattentryck eller viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Vatten som levereras genom allmän VA-anläggning får utnyttjas för värmeutvinning endast om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger detta.

5. Huvudmannen har rätt att begränsa eller avbryta vattenleveransen när denne finner det nödvändigt för att förebygga person- eller egendomsskada samt för reparation, ändring, kontroll eller annan sådan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägare skyldig att reducera sin vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar.

Vid planlagt leveransavbrott lämnar huvudmannen på lämpligt sätt meddelande om detta.

6. Ska vattenförbrukning hos fastighetsägare fastställas genom mätning tillhandahålls vattenmätare av huvudmannen och förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilket slag av mätare som ska användas. Fastighetsägaren ska bekosta erforderliga anordningar för uppsättning av mätare och sammankoppling med installationen i övrigt.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen, som har rätt att kostnadsfritt disponera platsen och ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fråkoppla mätaren.

ANVÄNDNING AV DEN ALLMÄNNA AVLOPPSANLÄGGNINGEN

7. Huvudmannen tar emot avloppsvatten från fastighet, vars ägare har rätt att använda den allmänna avloppsanläggningen och som iakttar gällande bestämmelser för användandet, om behovet av avledning inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet i ej oväsentlig mån avviker från hushållspillvattens.

8. Vatten som utnyttjats för värmeutvinning får avledas till den allmänna avloppsanläggningen endast om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger det.

9. Fastighetsägare får inte tillföra avloppet lösningsmedel, avfettningsmedel, färger, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga vätskor och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, vidhäftning, gasbildning eller explosion.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C får inte tillföras i förbindelsepunkten.

Oavsiktligt utsläpp av sådant slag som anges i första och andra styckena ska omgående anmälas till huvudmannen.

Fastighetsägare får inte tillföra avloppet spillvatten från köksavfallskvarn.

10. Värmeuttag ur avloppsvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt avloppsvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

11. Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägares möjlighet att använda avloppsanläggningen när huvudmannen finner det nödvändigt för att förebygga person- eller egendomsskada samt för reparation, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

12. Spillvatten får inte tillföras allmän ledning som är avsedd att uteslutande avleda dag- och dränvatten. (Med spillvatten likställs i denna punkt allt avloppsvatten som huvudmannen bedömer ska avledas till spillvattenledning.)

Dag- och dränvatten får inte tillföras allmän ledning som inte är avsedd för sådant ändamål, om inte huvudmannen av särskilda skäl skriftligen medgivit undantag.

Avleds dag- och dränvatten från fastighet till spillvattenförande ledning får fortsatt tillförsel av sådant vatten inte ske, sedan särskild förbindelsepunkt för ändamålet upprättats och fastighetsägaren underrättats därom, eller om huvudmannen vidtagit åtgärder för avledande av dagvatten utan att förbindelsepunkt för dagvatten upprättats, när huvudmannen meddelat fastighetsägaren att sådana åtgärder har vidtagits. Huvudmannen bestämmer tidrymd inom vilken tillförseln ska ha upphört. Undantag från förbudet eller anstånd med att avbryta tillförseln kan medges av huvudmannen om särskilda skäl föreligger.

Har särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten inte upprättats, kan huvudmannen ändå förbjuda dittills tillåten tillförsel av sådant

vatten till spillvattenförande ledning. Förutsättningar för detta är dels att avledning kan ske ändamålsenligt på annat sätt, dels att huvudmannen i skälig omfattning ersätter fastighetsägaren för fastighetsägarens kostnader för erforderlig omläggning. Dag- och dränvatten från fastighet, som nyinkopplas till den allmänna anläggningen, får inte tillföras annan ledning än den huvudmannen bestämmer.

13. Huvudmannen kan i enskilda fall medge utsläpp i den allmänna avloppsanläggningen av avloppsvatten som i ej oväsentlig mån har annan sammansättning än spillvatten från bostäder (hushållspillvatten) vad gäller arten eller halten av ingående ämnen. Huvudmannen bestämmer därvid villkoren för utsläpp av såväl spill- som dagvatten.
14. Fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter fastighet till annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos avloppsvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar och analyser som huvudmannen finner vara nödvändiga för kontroll av avloppsvattnet.

Huvudmannen har rätt att fordra att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på avloppsvattnets beskaffenhet och företar kontroll av vattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen anger hur journalföring och provtagningar ska göras.

15. Vid anslutning till allmänt tryckavloppssystem tillhandahåller huvudmannen LTA-pumpenhet eller annan aktuell pumpenhet som förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet pumpenheter och vilket slag av pumpenhet som ska användas samt svarar för installationen. Fastighetsägaren bekostar erforderliga anordningar för att sammankoppla enheten med installationen i övrigt. Enhetens plats ska bestämmas av huvudmannen, som äger rätt till kostnadsfri upplåtelse av platsen och som ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och frånkoppla enheten.

INFORMATION TILL FASTIGHETSÄGARE OM SÖLVESBORGS KOMMUNS ALLMÄNNA VATTEN- OCH AVLOPPSTJÄNSTER

INLEDNING

Denna information ger förklaringar och kommentarer till de bestämmelser som finns i lagen om allmänna vattentjänster (2006:412), i det följande kallad vattentjänstlagen, och Allmänna bestämmelser för användning av Sölvesborgs kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning (ABVA). Samtliga fastighetsägare som är anslutna till Sölvesborgs kommuns allmänna VA-anläggning är skyldiga att följa de bestämmelser som finns i kommunens ABVA. För att kunna tillgodogöra sig innehållet i denna information är det nödvändigt att ha tillgång till ABVA.

Vattentjänstlagen reglerar förhållandet mellan huvudmannen för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen och ägare av fastighet inom verksamhetsområdena för vatten, spillvatten och dagvatten.

Huvudman för den allmänna VA-anläggningen

Huvudman för den allmänna VA-anläggningen i Sölvesborgs kommun är Sölvesborgs Energi och Vatten AB.

Verksamhetsområde

Kommunens allmänna vatten-, spillvatten- och dagvattenstjänster bedrivs inom fastställda geografiska områden, verksamhetsområden, som är beslutade av kommunfullmäktige. Uppgift om verksamhetsområden finns hos huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen.

Fastighetsägare

Rätten att använda en allmän VA-anläggning är knutet till fastigheten och inte till fastighetsägaren och består så länge fastigheten består. Detta innebär att det inte går att säga upp ett "VA-abonnemang" och därmed undgå avgiftsskyldighet.

Med fastighetsägare avses i vattentjänstlagen (2006:412), i ABVA (allmänna bestämmelser) och i denna information ägare av fastighet inom VA-anläggningens verksamhetsområde. Enligt vattentjänstlagen jämföras med fastighetsägare bland andra arrendator och tomträttshavare.

Det förekommer ibland att fastighetsägare till exempelvis marklägenheter låter sina hyresgäster betala VA-avgifternas brukningsavgifter. Huvudman godkänner generellt detta utan att särskilt avtal med hyresgästen om detta tecknas. Huvudmannen förbehåller sig dock rätten att med omedelbar verkan återgå till normalförhållandet att fastighetsägaren blir fakturamottagare för VA-avgifter då hyresgäst brister i betalning av VA-avgifter eller åsidosätter andra förpliktelser och inte med omedelbart efter påpekande vidtar rättelse. Huvudman förbehåller sig även rätten att kräva av fastighetsägaren att betala för hyresgästs tidigare obetalda VA-avgifter.

Huvudman kan även träffa avtal med annan än fastighetsägare om rätt att få använda VA-anläggningen. Konsekvensen av detta blir att det som enligt vattentjänstlagen gäller för fastighetsägaren istället gäller för användaren. Detta innebär att huvudmannen därefter endast kan kräva betalning av den som huvudmannen har träffat avtal med.

Vad ingår i den allmänna VA-anläggningen?

I den allmänna VA-anläggningen ingår vattentäcker, vattenverk, avloppsreningsverk, ledningsnät, brunnar, reservoarer och pumpstationer samt andra anordningar, som krävs för att VA-anläggningen ska fungera på avsett sätt. I den allmänna VA-anläggningen ingår också servisledningar fram till förbindelsepunkter som huvudmannen har bestämt för varje fastighet.

Vad ingår i fastighetsägarens VA-installation?

Med en fastighets VA-installation menas de ledningar som för fastigheten dragits från förbindelsepunkterna. I installationen ingår även anordningar, t.ex. tappventiler och tvättställ, som anslutits till en sådan ledning. En VA-installation ingår inte i den allmänna anläggningen, om inte annat framgår av vattentjänstlagen, ABVA eller avtal.

Servisledning

Med servisledning menas den ledning som förbinder en byggnad eller en fastighet med en allmän VA-anläggnings ledningsnät. Den delas av förbindelsepunkten i den allmänna anläggningens del och i fastighetens del.

Juridisk ansvarsfördelning

Den juridiska ansvarsgränsen mellan huvudmannens allmänna anläggning och fastighetens VA-installation går i förbindelsepunkten. Med förbindelsepunkt menas den punkt där inkoppling av fastighetens ledningar till den allmänna anläggningen ska ske eller har skett.

Kostnadsfördelning

Huvudmannen svarar för alla arbeten och kostnader för den allmänna anläggningen.

Fastighetsägaren svarar för alla arbeten och kostnader för fastighets VA-installation.

Anordning som behövs endast för en eller några få fastigheter, t.ex. anordning för tryckstegring av vatten eller pumpning av spill- eller dagvatten, bekostas av vederbörande fastighetsägare om inte huvudmannen bestämt annat.

I vissa områden är det inte möjligt att utföra allmän spillvattenanläggning med självfallssystem. Där utförs i stället det allmänna spillvattenledningsnätet som ett tryckavloppssystem (LTA-system) och då installeras normalt en pumpenhet på varje fastighet. För sådana områden gäller särskilda regler i enlighet med punkt 15 i ABVA. Ytterligare

information finns även för LTA-system under rubriken ”Särskilda Förhållanden” och ”Tryckavloppssystem” sist i detta dokument.

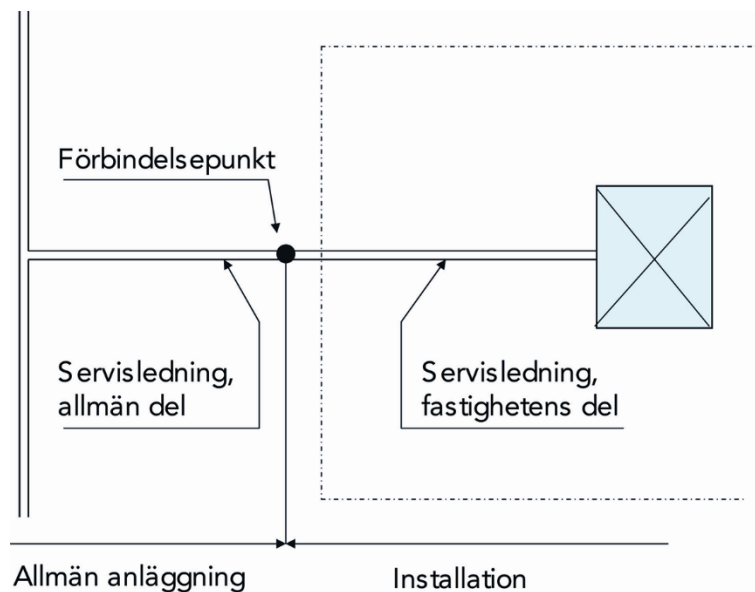
FÖRBINDELSEPUNKTERS LÄGEN

Enligt vattentjänstlagen är det huvudmannen som bestämmer förbindelsepunkter där fastighetens ledningar ska kopplas till VA-anläggningen. För varje typ av ledning som skall kopplas till den allmänna anläggningen, t.ex. för vatten, spillvatten och dagvatten, upprättas en egen förbindelsepunkt. Dessa ligger vanligtvis nära varandra och vanligen i fastighetens omedelbara närhet, ca 0,5 m utanför fastighetsgräns, men huvudmannen kan också ha meddelat annat läge.

Förbindelsepunktens läge bestäms av huvudmannen. Om fastighetsägaren anmäler till huvudmannen om särskilda önskemål om förbindelsepunkts placering, och föreslagen placering bedöms lämplig, så kan huvudmannen efter att ha samrått med fastighetsägaren godkänna förslag till placering. Anmälan om önskad placering måste dock ske innan aktuella servisledningar utförs. I annat fall får fastighetsägaren acceptera det läge som huvudmannen fastställt.

När uppgift om förbindelsepunkters lägen lämnas för fastighet som ännu inte inkopplats, anges normalt för samtliga servisledningar dimension och planläge samt för dag- och spillvattenserviser även höjdläge.

Ifråga om dagvatten från fastighet kan det ibland förekomma att detta får avledas till den allmänna dagvattenanläggningen utan att fastigheten försetts med en särskild servisledning för detta ändamål. Förbindelsepunkt kan sålunda inte upprättas i detta fall och meddelas fastighetsägaren. Huvudmannen måste emellertid ha vidtagit särskilda åtgärder för sådan avledning, tex anordnande av öppet dike dit dagvatten från fastigheten kan avledas, och ha underrättat fastighetsägaren om detta.

ANSLUTNING TILL DEN ALLMÄNNA VA-ANLÄGGNINGEN

Anmälan om anslutning

Om en fastighetsägare vill ansluta fastigheten till den allmänna anläggningen ska fastighetsägaren göra anmälan om detta enligt instruktioner som framgår på www.solvesborgenergi.se/servisanmalan. Anmälan kan genomföras helt digitalt eller med hjälp av blankett avsedd för ändamålet.

Har fastighetsägaren rätt att använda anläggningen, drar huvudmannen fram ledningar till förbindelsepunkterna för vatten, spillvatten och dagvatten. Huvudmannen bestämmer efter samråd med fastighetsägaren ledningarnas antal, dimensioner, lägen och utförande.

Nya inkopplingar av två eller flera fastigheters VA-installationer till den allmänna anläggningen i en gemensam förbindelsepunkt för fastigheterna beviljas inte för dricksvattenförsörjning och enbart då särskilda omständigheter föreligger vid spill- och dagvattenanslutning.

Huvudmannen har enligt vattentjänstlagen i vissa fall rätt till anstånd med att utföra arbetet för att samordningen med andra arbeten inte ska försvåras och för att denne ska kunna följa sin utbyggnadsplan.

Huvudmannen medger inkoppling av fastighetens VA-installation till den allmänna anläggningen när anläggningsavgiften är betald eller om avgiften ska delbetalas, när godtagbar säkerhet ställts. Huvudmannen är dock enligt vattentjänstlagen inte skyldig att låta en fastighet kopplas till den allmänna anläggningen om fastighetens installation har väsentliga brister. Huvudmannen har rätt till det tillträde på en fastighet som behövs för att huvudmannen skall kunna undersöka en VA-installation och dess användning innan VA-installationen kopplas till den allmänna anläggningen eller annars när det behövs för att huvudmannen skall kunna fullgöra sina skyldigheter.

Huvudmannen själv behöver nödvändigtvis inte göra inkopplingen då detta, efter huvudmannens medgivande, kan överlåtas till fastighetsägarens entreprenör som då ska besitta erforderlig fackkunskap för aktuellt typ av arbete.

Ny förbindelsepunkt

Om fastighetsägaren vill ha en ny förbindelsepunkt i stället för den befintliga och huvudmannen efter ansökan går med på detta, så får fastighetsägaren bekosta den nya servisledningens allmänna del samt bortkopplingen av den tidigare servisledningens allmänna del.

Vill huvudmannen upprätta en ny förbindelsepunkt i stället för den befintliga, så ska huvudmannen ersätta fastighetsägaren för de kostnader som uppstår med den nya servisledningen och inkoppling av denna.

Avgiftsskyldighet

Avgiftsskyldighet för fastighetsägaren inträder när huvudmannen upprättat förbindelsepunkt och informerat fastighetsägaren om detta. Därutöver krävs att fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för VA, att fastigheten har behov av en vattentjänst och att behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Ibland kan bortledning av dagvatten från en fastighet till den allmänna anläggningen ske utan att förbindelsepunkt upprättats. Har förbindelsepunkt för dagvatten från fastighet inte upprättats, men fastigheten anses i behov av bortledning av dagvatten, inträder avgiftsskyldighet för detta ändamål när huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet, tex med öppet dike, och informerat fastighetsägaren om detta.

ANVÄNDNING AV DEN ALLMÄNNA DRICKSVATTENANLÄGGNINGEN

Dricksvattnets kvalitet, tryck och mängd

Huvudmannen har bara skyldighet att leverera vatten för hushållsändamål till anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet. Vattnet ska vara av dricksvattenkvalitet enligt livsmedelsverkets föreskrifter. Huvudmannen garanterar inte att visst vattentryck alltid upprätthålls eller att viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Begränsning av vattenleverans

Huvudmannen har rätt att begränsa eller stänga av vattenleveranserna för att förebygga skada samt vid reparationer, tillsyn och liknande omständigheter. Vid planlagt leveransavbrott informerar huvudmannen fastighetsägarna om detta på lämpligt sätt.

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägaren skyldig att minska sin vattenförbrukning efter de anvisningar som huvudmannen lämnar.

Skydd mot återströmning av vatten från fastighets vatteninstallation till allmän dricksvattenanläggning

Återströmning av vatten från en fastighets vatteninstallation tillbaka ut till det kommunala vattenledningsnätet innebär risk för att vattnet i det kommunala dricksvattennätet blir förorenat och kan spridas vidare så att ett större antal fastigheter drabbas. Det finns två olika typer av återströmning enligt följande:

- Hävertåterströmning vilket kan inträffa då vattentrycket sjunker i det kommunala vattenledningsnätet, tex på grund av driftsstörning i vattenverk, vattenläcka eller stort vattenuttag (tex i samband med släckning av brand), och att detta sker samtidigt som kontakt föreligger mellan ansluten fastighets vatteninstallation och annat vatten, tex för påfyllning av vattenburet värmesystem, kärl med dricksvatten för djur, bassäng, badkar (och duschmunstycket ligger under vattenytan) eller dylikt.
- Övertrycksåterströmning vilket kan inträffa då rörsammankopplingar inom fastighet finns mellan dricksvattenledningsnät och annat ledningsnät som ständigt eller under kortare tidsperiod har högre vätsketryck än det kommunala vattenledningsnätet. Exempel på detta kan vara fjärr/närvärmesystem, högtryckstvättanläggningar, sprinkleranläggningar, vattenburet värmesystem i höga byggnader, industriella anläggningar och dylikt.

För den ”normala VA-abonnten” (typ bostäder) ombesörjer Sölvesborg Energi att tillräckligt skydd uppnås genom att ett mindre återströmningsskydd monteras i vattenmätaren.

Det föreligger dock ett behov av särskilda återströmningsskydd för verksamheter och anordningar där riskerna för eller konsekvenserna av återströmningar är större. Det åligger i sådana fall fastighetsägaren/VA-abonnten att ombesörja och bekosta sådant återströmningsskydd.

För klassificering och utformning av återströmningsskydd gäller svensk standard SS-EN 1717 med komplettering av Svenskt Vattens publikation P88.

Exempel på verksamheter och anordningar som då de är anslutna till allmän dricksvattenförsörjning kräver återströmningsskydd enligt SS-EN 1717:

Lantbruk, läkemedelsindustri, livsmedelsindustri, sjukhus, vatten- och avloppsreningsverk, pumpstation, bensinstation, fordonstvättanläggning, badhus, friluftsbad, SPA-anläggning, zoologisk butik/anläggning, sprinkleranläggning, brandsläckningsutrustning, fjärr-/närvärmeanläggning, panncentral, industri där vätskor ingår i tillverkningsprocess, mm.

Dricksvatten för andra ändamål

Vatten används även för andra ändamål än hushåll, t.ex. i industrier, på festivaler och ibland också som energikälla. Industrier eller andra verksamheter med stor vattenförbrukning, särskilda kvalitetskrav eller som

kräver stora flöden kan inte utan vidare förvänta sig att huvudmannen kan klara sådana behov om inte detta särskilt avtalats.

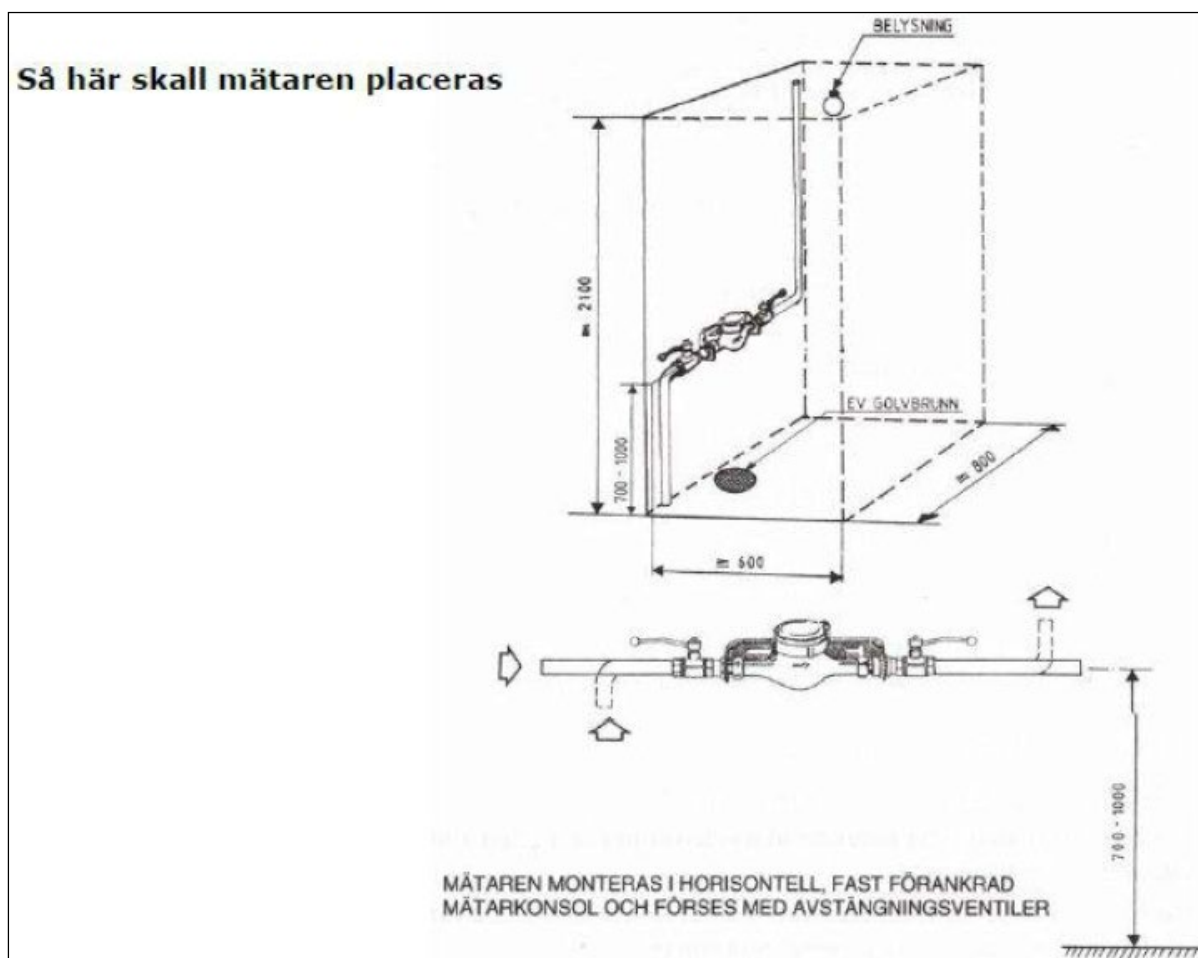
Vattenmätare

Vattenförbrukningen hos fastighetsägare fastställs genom mätning, om inte huvudmannen bestämmer annat. Huvudmannen tillhandahåller och installerar vattenmätaren och är dess ägare. Fastighetsägaren är enligt vattentjänstlagen skyldig att upplåta plats för mätaren samt lämna huvudmannen tillträde till fastigheten när denne vill kontrollera, ta ned eller sätta upp vattenmätaren.

Vattenmätares plats ska vara godkänd av huvudmannen, som har rätt att kostnadsfritt disponera platsen och ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla mätaren. För dessa åtgärder liksom för avläsning ska fastighetsägaren lämna huvudmannen fritt och obehindrat tillträde till mätaren. Har avsättning för mätare utförts innan placeringen godkänts av huvudmannen, är fastighetsägaren, om huvudmannen så kräver, skyldig att svara för och bekosta flyttningen av avsättningen så att mätarens plats kan godkännas av huvudmannen.

Vid nybyggnation eller ombyggnation av vattenmätarplats ska för fastigheter med flödeskapacitetsbehov som överstiger normal villavattenmätare (Q₃₄), ska två eller flera parallellkopplade vattenmätare i storlek Q₃₄ utföras i stället för en större mätare.

Vattenmätarplatser ska i övrigt utformas enligt skiss nedan:

För vattenmätarbrunn gäller ovanstående skiss till applicerbara delar men ska i övrigt även vara tät, vara låsbar och ha en överfalsad och lättmanövrerad lucka/lock. Brunnsluckan/locket ska vara placerat minst 0,1 meter över omkringliggande mark. Mätarbrunnen ska ha tillräckligt djup eller vara isolerad för en frostsäker placering av vattenmätaren. Om man måste kliva ner i brunnen för avläsning, byten mm ska brunnen ha en diameter på minst 1 meter och vara försedd med en säker stega.

Vid nybyggnation eller ombyggnation av vattenmätarbrunnar ska dessa utföras med flexibla vattenslangar med upplyftbara mätare så att avläsningar, vattenmätarbyten mm kan utföras ovan mark.

Av arbetsmiljöskäl tar huvudman ut särskild avgift enligt VA-taxa för:

- Dubbelbemanning vid behov av att kliva ner i brunn för att utföra avläsningar, vattenmätarbyten och dylikt.
- Dubbelbemanning för att öppna tunga lock till vattenmätarbrunnar.
- Vattenmätarbrunnar som är vattenfyllda och därmed behöver läns pumpas före avläsning, vattenmätarbyten eller dylikt.

Huvudman kan kräva av fastighetsägare att utföra ny vattenmätarplats eller ny vattenmätarbrunn vid avvikelser från ovanstående.

Om det misstänks att mätaren visar fel, låter huvudmannen undersöka mätaren, om huvudmannen tycker det är nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det. Undersökningen ska bekostas av fastighetsägaren, om fastighetsägaren begärt undersökningen och mätaren godkänns. I annat fall bekostar huvudmannen undersökningen.

Vid undersökning av mätaren bestäms felvisningen i två kontrollpunkter enligt SWEDACs föreskrifter om vatten- och värmemätare.

Kan mätfelets storlek inte bestämmas eller om mätaren inte har fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära rättslig prövning av frågan hos Mark- och Miljödomstolen.

Fastighetsägare ska vårda vattenmätaren väl och skydda den mot frost och åverkan samt mot återströmning av varmvatten och annan skadlig värmepåverkan. Om så inte sker och mätaren skadas, ska fastighetsägaren ersätta huvudmannen kostnaden för att åtgärda eller byta mätaren.

Fastighetsägare som önskar att vattenmätaren tillfälligt tas ned på grund av frostrisk eller annan orsak ska anmäla detta till huvudmannen, som mot ersättning tar ned och åter sätter upp mätaren.

Sprinkleranläggning

VA-huvudmannens ansvar är begränsat till att tillhandahålla VA-försörjning för "normal hushållsanvändning" vilket inte inkluderar vattenförsörjning för exempelvis sprinkleranläggningar.

Det är dock tillåtet att ansluta sprinkleranläggning till allmän dricksvattenanläggning under förutsättning att:

- Sprinkleranläggningen inte kräver större vattenflöde eller högre vattentryck från allmän dricksvattenanläggning än vad som kan jämföras med normal hushållsanvändning för fastighetstypen.
- Det förbrukade vattnet mäts (passerar vattenmätare) enligt normala rutiner.
- Att man som fastighetsägare är införstådd med att VA-huvudmannen aldrig kan garantera visst tryck eller flöde från den allmänna dricksvattenanläggningen, och att distributionen av vatten ibland helt kan avbrytas i samband med reparationer, ombyggnader eller driftsstörningar i den allmänna VA-anläggningen.
- Återströmningsskydd installeras i enlighet med SS-EN 1717 och Svenskt Vattens publikation P88.

Önskad kapacitet och funktion på sprinklerfunktionen kan trots ovanstående begränsningar ofta uppnås genom att sprinkleranläggningen förses med egen brandvattentank/reservoar inom fastigheten för att uppnå erforderlig mängd vatten, kombinerat med egen tryckstegringsanläggning för att uppnå erforderligt tryck och flöde.

Vid utförande av egen brandvattentank/reservoar ska dock följande beaktas:

- Vid fyllning av reservoarer (tex för underhåll) som är större än 50m³ ska detta anmälas till VA-huvudmannen. Fastighetsägaren är därefter skyldig att begränsa flödet för påfyllning enligt VA-huvudmannens anvisningar.
- Reservoar ska förses med återströmningsskydd enligt kategori AA (luftgap).

ANVÄNDNING AV DEN ALLMÄNNA DAG- OCH SPILLVATTENANLÄGGNINGEN

Begreppsförtydligande avseende avlopp, spillvatten och dagvatten

I ABVA och denna informationstext används upprepat formuleringarna spillvatten, dagvatten, dräneringsvatten och avlopp. Förtydligande om vad som avses framgår nedan.

Spillvatten: Förorenat vatten från tex toalett, dusch, matlagning, disk- och tvättmaskin och dylikt som måste renas innan det avleds till vattendrag eller hav.

Dagvatten: Tillfälligt avrinnande regn- eller smältvatten som avleds via diken eller ledningar tillbaka till naturen, eller i vissa fall till kommunalt avloppsreningsverk. Det sistnämnda är oönskat och stör processerna i reningsverket.

Dräneringsvatten: Grundvatten eller dagvatten som efter att det infiltrerat ner genom markytan avleds i dräneringsledning eller öppet dike. Vidare avledning sker normalt i dagvattensystem och ingår således om annat inte anges i detta dokument under begreppet dagvatten.

Avlopp: Samlingsnamn för spillvatten, dagvatten och i förekommande fall även dräneringsvatten.

Dag- och spillvatten

Huvudmannen är skyldig att ta emot dag- och spillvatten från anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet om inte behovet kan tillgodoses bättre på annat sätt. Verksamhetsområdet kan avse enbart spillvatten, enbart dagvatten eller såväl spillvatten som dagvatten.

Spillvattnets beskaffenhet

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars innehåll i ej oväsentlig mån avviker från hushålls spillvattens. För att få släppa ut sådant spillvatten i det allmänna ledningsnätet förutsätts vanligen att avtal upprättas. Huvudmannen är inte heller skyldig att ta emot spillvatten om behovet av avledning kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Värmeuttag ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

Fastighetsägare är skyldig att till huvudmannen anmäla verksamhet som kan inverka på spillvattnets sammansättning.

Särskilda krav rörande fettavskiljare, oljeavskiljarsystem och spillvatten från fordonstvättar framgår av detta dokument. För annat process- eller industriellt dag- och spillvatten åberopar huvudmannen gränsvärdeslistor enligt Svenskt Vattens publikation P95 "Råd vid mottagande av avloppsvatten från industri och annan verksamhet" som högsta tillåtna halter av oönskade ämnen som kan påverka slam och recipient (vattendrag eller Östersjön).

Fastighet som används till annat än bostad

Med hänsyn till kraven på åtgärder för att hindra vattenförorening är det i många fall nödvändigt för huvudmannen att ha en noggrannare kontroll över vad som avleds till den allmänna dag- och spillvattensanläggningen än vad som gäller för bostadsfastigheter. Fastighetsägaren har därför enligt ABVA ålagts att lämna uppgift om arten och omfattningen av sådan verksamhet inom fastigheten, som kan inverka på dag- och spillvattnets innehåll. Provtagningar och analyser, som huvudmannen finner nödvändiga för kontroll av sådant dag- och spillvatten, bekostas av fastighetsägaren eller genom denne av företag, rörelse eller verksamhet som avleder dag- eller spillvattnet. Kostnaden för sådan kontroll kan också ingå i särskild industriavloppstaxa.

I punkt 14 i ABVA har införts en bestämmelse, som gör det möjligt för huvudmannen att föreskriva att fastighetsägaren själv, enligt huvudmannens anvisningar och på det sätt och i den omfattning huvudmannen bestämmer, ska föra journal över verksamheten och själv utöva kontroll av dag- och spillvattnets innehåll.

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot vatten som utnyttjats för värmeutvinning, eftersom sådant vatten enligt vattentjänstlagen inte är att anse som dag- eller spillvatten.

Industrier måste samråda med huvudmannen

Fastighetsägare eller verksamhetsutövare som använder eller avser att använda den allmänna spillvattenanläggningen för att avleda annat än hushållspillvatten ska samråda med huvudmannen.

Fettavskiljare

För mycket fett i spillvattnet ökar risken för att stopp ska uppstå i spillvattenledningar och pumpstationer vilket kan leda till källaröversvämningar och utsläpp av orenat spillvatten till vattendrag och Östersjön.

Fastigheter med anordningar eller verksamheter som anges i Svensk Standard SS-EN 1825-2 ska förses med fettavskiljare. Exempel på sådana verksamheter och anordningar framgår nedan:

Bageri, café/konditori, catering, charkuteri, fiskindustri, friteringsanläggningar, gatukök, hamburgerbar, mejeri, mottagningskök, personalmatsal, pizzeria, restaurang, rökeri, salladsbar, slakteri, skolkök, storkök, sushirestaurang och andra livsmedelsindustrier eller liknande verksamheter.

Fettavskiljare ska vara dimensionerad enligt Svensk Standard SS-EN 1825-2 och konstruerad enligt SS-EN 1825-1. Fettavskiljaren skall dimensioneras enligt verksamhetskalkyl och sannolikhetskalkyl, varav det högsta värdet ska användas.

Fettavskiljaren ska skötas enligt SS-EN 1825.

Oljeavskiljarsystem

Dag- och spillvatten som innehåller eller riskerar innehålla olja eller andra petroleumprodukter måste passera ett oljeavskiljarsystem med hög reningsgrad oavsett om avledning sker till huvudmannens dagvattenanläggning eller spillvattenledningsnät. Vid avledning till dagvattenanläggning sker normalt inte någon ytterligare rening innan vattnet släpps ut i vattendrag eller Östersjön. De kommunala avloppsreningsverken är inte konstruerade för rening/avskiljning av oljor och andra petroleumprodukter vilket innebär att avledning av vatten med oljeinnehåll till spillvattennät även är olämpligt. Det är tvärtom så att reningsverkens reningsprocesser störs redan vid små halter av föroreningstyper av detta slag. För att uppnå kostnadseffektiv och god reningsgrad bör oljeavskiljning ske så nära föroreningskällan som möjligt innan vattnet blandas med annat dag- eller spillvatten.

Haltgränsen för utsläpp till spillvattennätet är 50 mg/l och till dagvattennätet 5 mg/l. Särskilda regler gäller dock för fordonstvättar (se under rubriken ”Spillvatten från fordonstvättar”).

Oljeavskiljarsystem ska dimensioneras, utformas och underhållas enligt SS-EN 858-1 och 858-2. Med gällande haltgränser krävs ett oljeavskiljarsystem i klass I.

Golvbrunn i garage får varken anslutas till dag- eller spillvattensystem och heller inte avledas till infiltrationsanläggning.

Nedan redovisas exempel på verksamheter där det krävs oljeavskiljarsystem:

För anslutning till spillvattenledning:

- Bilvårdsanläggningar och gör-det-självhallar då dessa är placerade inomhus eller under tak.
- Parkeringshus.
- Bilverkstad.
- Förvaringsplatser för olje- och kemikalieprodukter försedda med golvbrunnar eller dylikt för spillvattenavledning.
- Anläggningar för bilreconditioneringsservice.
- Industrier med oljehantering eller tvätt av oljiga produkter.

- Invändiga ytor i bilskrotsanläggningar.
- Annan inomhusverksamhet där olje- eller drivmedelspill kan förekomma.

För anslutning till dagvattenledning:

- Utvändiga spolplattor (efter kompletterande rening utöver oljeavskiljare enligt SS-EN 858).
- Parkeringsplatser för fler än 20 fordon i samband med nyanläggning, ombyggnad men även för befintliga parkeringsplatser då behov kan påvisas.
- Påfyllningsplatser för drivmedel.
- Andra utomhusplatser där olje- eller drivmedelspill kan förekomma.

Spillvatten från fordonstvättar

Miljökonsekvenserna på vattendrag och Östersjön för avledning till dagvattenledningsnät och för avledning till spillvattenledningsnät är ungefär samma från fordonstvättar som beskrivningen för oljeavskiljarsystem. Kraven måste dock ställas högre på fordonstvättar eftersom de rengöringstekniker och rengöringsmedel som används försvårar avskiljning och rening av oljor och andra föroreningar från spillvattnet. Detta sammanfaller med att den samlade användningsfrekvensen av alla fordonstvättar medför att den totala föroreningsbelastningen blir stor från fordonstvättar vid jämförelse med andra verksamheter.

För anslutning av fordonstvättanläggning oavsett storlek till kommunal spillvattenanläggning ska Miljöförbundet informeras. För fordonstvättar som nyttjas för >5000 personbilstvättar per år, alternativt >1000 tvättar av andra motordrivna fordon per år, krävs även en så kallad anmälan enligt miljöprövningsförordningen till Miljöförbundet.

Utöver övriga villkor som anges i detta dokument, ABVA, VA-taxa och vattentjänstlagen gäller följande:

- Fordonstvättanläggningar för personbilar: Utsläpp på max 2,5 g olja, 50 mg zink, 10 mg bly+krom+nickel och 0,25 mg kadmium per tvätt och resthalter av olja på max 5 mg/l.
- Fordonstvättanläggningar för tunga/större fordon: Utsläpp på max 7,5 g olja, 150 mg zink, 30 mg bly+krom+nickel och 0,75 mg kadmium per tvätt och resthalter av olja på max 5 mg/l.

Dag- och dränvatten

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot dag- och dränvatten från fastighet, i de fall avledning av sådant vatten kan tillgodoses bättre på annat sätt. I vissa fall kan avledning till LOD-anläggning (LOD = lokalt omhändertagande av dagvatten) på den enskilda fastigheten innebära sådan fördel. LOD kan t.ex. innebära att dag- och eller dränvatten avleds till ett s.k. perkolationsmagasin

(stenkista) på den egna tomten eller att vattnet sugs upp av omgivande gräsytor. Med dag- och dränvatten likställs allt avloppsvatten som huvudmannen bedömer inte ska avledas till spillvattenförande ledning. Vid behov kan fastighetsägaren rådgöra med huvudmannen.

I ABVA regleras att, om dag- och dränvatten avleds från fastighet till spillvattenförande ledning, får avledningen inte fortsätta sedan särskild förbindelsepunkt för dagvatten upprättats och fastighetsägaren underrättats om detta. Huvudmannen kan alternativt ha vidtagit åtgärder för avledning utan att förbindelsepunkt har upprättats och meddelat fastighetsägaren detta.

Huvudmannen bestämmer inom vilken tid tillförseln ska ha upphört. Undantag från förbudet eller anstånd kan medges av huvudmannen om särskilda skäl föreligger.

Inkoppling av dränvatten till den allmänna dag- och spillvattenanläggningen

Vid nybyggnad måste bestämmelserna i Boverkets byggregler följas. Innebörden av dessa bestämmelser är att dränvatten från byggnad inte får avledas till spillvattenledning eller till dagvattenledning i vilken uppdämning kan förekomma. Uppdämning innebär att en ledning går full och att den fria vattenytan kan stiga i anslutande ledningar. Ställs från huvudmannen kravet att dränvatten ska avledas till dagvattenledning, innebär detta i många fall att dränvatten från byggnader, i första hand sådana med källare, inte kan avledas med självfall. Dagvattenledningar är nämligen normalt dimensionerade så att uppdämning i ledningarna förekommer vid häftigare regn. Den praktiska konsekvensen blir därför att vissa byggnader inte kan förses med källare eller att dränvattnet måste pumpas, förses med bakflödesstopp eller avledas till LOD-anläggning.

AVGIFTER

Fastighetsägares avgiftsskyldighet till huvudmannen regleras i taxan för allmänna vattentjänster. VA-taxan innehåller uppgifter om anläggningsavgifter, d.v.s. uppgifter om vad nyanslutningar kostar, bruksavgifter samt uppgifter om avgifter för vanligen förekommande tjänster som huvudmannen tillhandahåller på fastighetsägarens begäran, t.ex. servisavstängning.

Huvudmannen kan träffa avtal med ägare till fastighet och andra avgiftsskyldiga i avgiftsfrågor som inte regleras i kommunens taxeföreskrifter.

ÖVRIGT

Enligt vattentjänstlagen ska en allmän VA-anläggning användas så att det inte uppkommer olägenhet för huvudmannen eller annan. Det får inte uppstå svårigheter för huvudmannen att uppfylla kraven från miljö- och hälsoskyddssynpunkt eller att i övrigt uppfylla sina åligganden enligt lag eller annan författning eller enligt avtal. Fastighetsägare ansvarar för att VA-

installationen, även sådan som inte kräver bygglov, anordnas och utförs så att den fyller kraven enligt Boverkets byggregler.

Enligt ABVA får spillvatten från köksavfallskvarn inte tillföras den allmänna spillvattenanläggningen.

Bensin-, olje- och fettavskiljare samt sand- och slamfång i gårdsbrunnar o.d. ska tillses regelbundet och tömmas så ofta, att de alltid fyller avsedd funktion.

Huvudmannen har enligt vattentjänstlagen rätt att undersöka VA-installationen och dess användning. Påträffas allvarliga brister är fastighetsägaren enligt vattentjänstlagen skyldig att rätta till dessa så att det inte uppkommer olägenheter för huvudmannen eller någon annan. Om så inte sker är huvudmannen inte skyldig att låta fastigheten vara kopplad till den allmänna anläggningen.

Om en fastighets VA-förhållanden påtagligt avviker från de förhållanden som i övrigt råder i en allmän VA-anläggnings verksamhetsområde, får huvudmannen träffa avtal med fastighetsägaren om särskilda villkor för att använda VA-anläggningen.

Anmäl ändringar

Fastighetsägare ska på begäran lämna huvudmannen underlag för avgiftsberäkning. Dessutom ska fastighetsägare självmant anmäla sådan ändring av VA-installationen eller annat förhållande, som enligt taxan kan ha betydelse för avgiftsberäkningen.

Anmäl ägarbyte

Fastighetsägare ska utan dröjsmål underrätta huvudmannen när fastigheten övergår till ny ägare samt uppge den nye ägarens namn, adress och tillträdesdag.

Vattenavstängning

Har fastighetsägare försummat att betala VA-avgift eller i övrigt försummat sina skyldigheter enligt vattentjänstlagen och är försummelsen väsentlig, har huvudmannen rätt att stänga av vattentillförseln till fastigheten. Avstängning kan ske om rättelse inte kunnat åstadkommas genom skriftlig uppmaning och avstängningen inte medför olägenhet för människors hälsa.

Fastighetsägaren ska till huvudmannen betala avgift enligt taxa för såväl avstängning som återinkoppling.

Risk för källaröversvämning

I hus med källare, särskilt där källaren har golvbrunn eller annan avloppsenhet, finns alltid risk för källaröversvämning. Vid häftiga regn eller snösmältning kan den allmänna ledningen överbelastas och vatten kan baklänges tränga in i dag- och spillvattenserviser och upp genom golvbrunnar och förorsaka skador. Vid sidan av översvämningar förorsakade av häftiga regn är stopp i servisledningen den vanligaste skadeorsaken.

Fastighetsägare bör i eget, och i förekommande fall hyresgästers, intresse i största möjliga utsträckning förebygga skador inom fastigheten till följd av uppdämning i ledningsnätet. Följande åtgärder kan förslagsvis vidtas:

- Placera inte föremål i källaren som är värdefulla och känsliga för fukt.
- Kontrollera att avstängbara golvbrunnar är stängda och att automatiska bakvattenventiler fungerar.
- De golvbrunnar i källaren som inte är avstängbara förses med tätande anordningar eller ersätts med avstängbara brunnar.
- Rörintallatör kontaktas om misstanke finns att avstängningsanordningar på fastighets dag- eller spillvattenanordning inte fungerar.
- Kontroll av att regn- och smältvatten ytledes avrinner från byggnaden.
- Nedfarter till garage och andra utrymmen invallas.
- Kontroll av att eventuell intern dag- och spillvattenpump fungerar.
- Fastigheten ansluts till alarmeringscentral med larmtjänst.

SÄRSKILDA FÖRHÅLLANDEN

Tryckavloppssystem

En allmän spillvattenanläggning utförs normalt med självfallsledningar så att fastigheter kan ansluta sina servisledningar och nyttja anläggningen utan att det krävs särskilda anordningar för fastigheten. Detta är dock inte alltid möjligt. Topografiska förhållanden kan exempelvis göra det omöjligt att avleda spillvatten med självfall till den allmänna anläggningen. Då krävs att pumpar installeras för att anläggningen ska kunna nyttjas på avsett vis. Ett LTA-system (Lätt Tryck Avlopp) består av små pumpenheter, ofta en per fastighet, som i de flesta fall placeras inne på fastigheten i anslutning till den bebyggelse som ska betjäna av systemet.

Då den allmänna anläggningen utförs som LTA-system i stället för självfallssystem, anger vattentjänstlagen att huvudmannen ska svara för pumpenheten, trots att den oftast placeras inne på fastigheten. Pumpenhetens plats bestäms av huvudmannen. Fastighetsägaren bekostar erforderliga anordningar för att sammankoppla pumpenheten med installationen i övrigt.

Fastighetsägaren svarar för och bekostar elförsörjning för drift av pumpenheten och uppvärmning av servisledningen fram till förbindelsepunkten.

Ytterligare information avseende LTA-system finns att läsa på www.solvesborgenergi.se